อนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย*

The “Naga” Serpent Motifs in Thai Yaoi Fantasy Novels

นฤพนธ์ สุริฉาย[1*] / ปฐม หงษ์สุวรรณ[2]

Naruphon Surichay[1*] / Pathom Hongsuwan[2]

[1,2] สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

[1,2] Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham Universty, Maha Sarakham 44150, Thailand

**Corresponding author. Email: 63010180005@msu.ac.th*

Received: April 29, 2025
Revised: June 29, 2025
Accepted: July 15, 2025

Abstract

This paper aims to examine the Naga serpent motifs in Thai Yaoi Fantasy novels including King of Nagas, Naga’s Loop, and A Serpent’s Love Duel, applying the motifs in folk literature in this study. The findings show that the motifs of Naga are interelated with the characterisation of homosexual characters in retelling folktales and beliefs about the mythical serpents, constributing to the novel creativity. The Naga motifs could be analysed in 4 categories as follows: 1. Characters of Naga. This can be examined in the leading masculine and feminine male characters, the villains, and the helpers. 2. Magical objects. These include motifs of magical weapons, objects, ornaments, and charms. 3. Events. The Naga motifs could be noted in the sexual intercourses between human beings and Nagas and in the conception of male infants. 4. Settings and places. It was discovered that the Naga motifs could be explored in the settings of the underworld, the Himavanta forest, and the human kingdom. Moreover, it can be observed that other

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อนุภาคและกลวิธีการนำเสนอในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

settings include the existing places and the imagined ones from folk stories and the writer's imagination. These Naga motifs –characters, objects, events, settings and places reflect the integration of folklore and literary creativity. Hence, the study of novels about the Naga motifs will contribute to the valuable reinterpretation and revitalisation of folktales.

Key words: Motifs, Naga, Yaoi Fantasy Novels

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทยจากนวนิยายแนววายทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ King of nagas บ่วงนาคบาศ และนาคราชวิวาหรัก ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดอนุภาค (Motif) มาใช้ในการวิเคราะห์อนุภาคต่าง ๆ ที่ปรากฏในตัวบท ผลการศึกษาพบว่าอนุภาคของ “นาค” มีลักษณะอนุภาคที่สัมพันธ์กับการสร้างตัวละครชายรักชาย โดยใช้เรื่องเล่าพื้นบ้านและความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคมาสร้างสรรค์เรื่องราวให้มีความแปลกใหม่ ผ่านการประกอบสร้างตัวละคร “นาค” ที่มีการนำเสนออนุภาค แบ่งได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1. อนุภาคตัวละคร พบอนุภาคตัวละครนาคในฐานะพระเอก อนุภาคตัวละครนาคในฐานะนายเอก 2. อนุภาควัตถุสิ่งของ พบอนุภาคศาสตราวุธ อนุภาคสิ่งของวิเศษ และอนุภาคเครื่องประดับและเครื่องราง 3. อนุภาคเหตุการณ์ พบเหตุการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ อนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์กับนาคและอนุภาคการตั้งครรภ์ของเพศชาย ส่วนอนุภาคที่ 4. อนุภาคฉากและสถานที่ ฉากที่พบในนวนิยายวายจะมีอนุภาคฉากปรากฏเป็นเมืองบาดาล อนุภาคฉากป่าหิมพานต์ และอนุภาคฉากเมืองมนุษย์ อีกทั้งฉากที่สร้างบางส่วนเป็นฉากจากสถานที่จริงและฉากที่สร้างจากเรื่องเล่าและฉากที่สร้างจากจินตนาการของนักเขียน อนุภาคต่าง ๆ ล้วนสะท้อนให้เห็นการสร้างสรรค์อนุภาคที่น่าสนใจอันเป็นการสอดประสานกันระหว่างศาสตร์ทางคติชนกับศาสตร์ทางวรรณกรรมในนวนิยายกลุ่มนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานวนิยายของไทยที่นำเอาตัวละครที่มาจากเรื่องเล่าพื้นบ้านมาเล่าใหม่ให้เกิดความน่าสนใจได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: อนุภาค, นาค, นวนิยายวายแนวแฟนตาซี

บทนำ

“นาค” หรือ “พญานาค” ปรากฏอยู่ในความเชื่อของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ซึ่งถูกสะท้อนผ่านสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและยังปรากฏความเชื่อลักษณะเช่นเดียวกันนี้ทั่วโลก เรื่องราวเกี่ยวกับนาคอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันในเรื่องของการให้ความหมาย ลักษณะและตำนานเรื่องเล่าต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับการนับถือศาสนา ตำนานเฉพาะถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างกัน คติความเชื่อเกี่ยวกับ “งูใหญ่” ที่ในสังคมไทยเรียกว่า “นาค” หรือ “พญานาค” ถือเป็นความเชื่อเก่าแก่ของคนไทย อีกทั้งยังมีรากอารยธรรมทางความคิดความเชื่อ ที่เก่าแก่มาตั้งแต่ในสมัยอียิปต์และสมัยกรีก-โรมัน ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรมจะปรากฏการให้ความหมาย และลักษณะของนาคที่แตกต่างกันออกไป

ด้วยลักษณะของการเป็นอมนุษย์กึ่งเทพที่มีความพิเศษ และมีลักษณะที่มีความเป็นแฟนตาซี นาคจึงถูกหยิบยกมาสร้างสรรค์ในงานวรรณกรรม โดยเฉพาะงานเขียนประเภทนวนิยาย จากการศึกษา

วรรณกรรมสมัยใหม่ พบว่า คติความเชื่อเกี่ยวกับนาคได้ถูกนำมาสร้างสรรค์ในนวนิยายเรื่อยมา โดยเรื่องแรก ๆ ที่สร้างให้นาคเป็นตัวละครหลักคือนวนิยายเรื่อง นาคี เป็นผลงานของ ตรี อภิรุม ซึ่งประพันธ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2522 หลังจากนั้นก็เริ่มมีนวนิยายเกี่ยวกับนาคเกิดขึ้นมากมายจนกระทั่งปัจจุบัน ดังที่ Saengkham (2014) ได้ศึกษาลักษณะเด่นของนวนิยายไทยที่มีตัวละครเป็นครุฑและนาคในปี พ.ศ. 2529-2555 ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะที่น่าสนใจในแง่ของการสร้างสรรค์ตัวละครของนวนิยายกลุ่มดังกล่าว อีกทั้งยังเห็นการนำแนวคิดการเป็นปฏิปักษ์ระหว่างครุฑกับนาคมาใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบต่าง ๆ ของนวนิยาย นอกจากนี้ยังพบการศึกษาของ Chaisuwan (2019) ที่ได้ศึกษาการสร้างสรรค์ตัวละคร “นาค” ในนวนิยายไทย พ.ศ. 2555-2560 ที่สะท้อนให้เห็นการสืบทอดความคิดความเชื่อเดิม และการสร้างสรรค์ดัดแปลงในลักษณะใหม่ เพื่อให้นวนิยายมีความน่าสนใจและเข้ากับบริบทสังคมปัจจุบันมากขึ้น

การสร้างสรรค์วรรณกรรมแนวแฟนตาซี (fantasy) ได้รับการสืบทอดองค์ประกอบพื้นฐาน ของนิทานพื้นบ้าน และเทพนิยายอันมีลักษณะผิดธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นยักษ์ แม่มด สัตว์พูดได้ หรือแม้กระทั่งการสาปคนให้เป็นสัตว์ ตลอดจนแก่นเรื่องมักเน้นที่การต่อสู้ระหว่างความดีความชั่ว (Suphankararat, 2006, p. 9) ส่วนนวนิยายแนวโรแมนติกแฟนตาซี เป็นประเภทย่อย (Subgenre) ของนวนิยายแนวแฟนตาซี นวนิยายดังกล่าวมีลักษณะเป็นนวนิยายแนวแฟนตาซีที่ใช้องค์ประกอบและขนบหลายประการของนวนิยายแนวโรแมนติก จะเห็นได้ว่านวนิยายแนวแฟนตาซีถือเป็นตัวบททางวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมในสังคมร่วมสมัย ผู้วิจัยพบว่าตัวบทวรรณกรรมประชานิยมที่เป็นตัวบทที่มีลักษณะบางประการที่น่าสนใจ ได้แก่ นวนิยายแนววายที่ได้นำเสนอข้อมูลทางคติชนผ่านเรื่องราวที่น่าติดตาม ทำให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างศาสตร์ทางคติชนกับวรรณกรรมที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ซึ่งวรรณกรรมแฟนตาซีเป็นหนึ่งในวรรณกรรมกระแสหลักของการผลิตหนังสือในประเทศไทยก็ว่าได้ (Chantrach, 2018,p. 8) สำหรับเรื่องราวในวรรณกรรมแนวแฟนตาซีส่วนใหญ่มักจะเล่าเรื่องราวไปในลักษณะเดียวกัน คือ การผจญภัยในดินแดนเหนือจินตนาการมีการต่อสู้ระหว่างเทพและปีศาจ หรือการรบของสองเผ่าพันธุ์คู่ตรงข้าม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำสัตว์ร้ายหรืออาวุธในตำนาน เช่น มังกร ยักษ์ นาค ครุฑ ฯลฯ มาสร้างสีสันในเรื่องอีกด้วย ซึ่งนวนิยายแนวดังกล่าวถือเป็นลักษณะเด่นของตัวบทที่น่าสนใจสามารถนำมาศึกษาได้ โดยผู้วิจัยได้นำเอาวรรณกรรมประชานิยมที่ได้รับความนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่นั่นก็คือนวนิยายแนววายเพื่อนำมาศึกษาความเป็นแฟนตาซีในตัวบทดังกล่าว

นวนิยายแนววาย (Y Novel) ถือเป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวของความรักของคนรักเพศเดียวกัน ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน โดยมีตัวละครที่เป็นพระเอกกับนายเอก และนำเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์ของความรักระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย จึงได้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนักเขียนนวนิยายแนววายของไทยที่มีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป มิใช่เพียงแต่การนำเสนอเรื่องราวความรักใส ๆ ของวัยรุ่นเช่นดังเดิม ซึ่งนวนิยายประเภทหนึ่งที่มีความน่าสนใจอย่างมากคือตัวบทนวนิยายวายแนวแฟนตาซี (Yaoi Fantasy Novels) ที่ได้นำเอาข้อมูลทางคติชน เช่น นิทานและตำนานพื้นบ้าน เรื่องราวผจญภัย และความเชื่อเหนือธรรมชาติอื่น ๆ ที่ใช้ข้อมูลทางคติชนเป็นองค์ประกอบ และอยู่ในหมวดหมู่นวนิยายแนวแฟนตาซี (fantasy) เหตุการณ์มหัศจรรย์และความเชื่อของคนในสังคมที่ได้ถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลในการนำเสนอตัวบทที่สัมพันธ์กับความเป็นเควียร์ถูกนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบแฟนตาซี ทั้งนี้ข้อมูลทางคติชนที่ปรากฏในตัวบทนวนิยายแนววายนั้นมีตัวบทที่หลากหลายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับตัวผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้น ๆ ได้ประกอบสร้างตัวละคร ฉาก เหตุการณ์และอนุภาค (Motif) โดยได้รับแนวทางมาจากข้อมูลทางคติชนประเภทต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลที่ทำให้เห็นถึงความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ที่ยังไม่พบเห็นมากนักในการศึกษาทางวรรณกรรมและคติชนของไทย

การนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มคนรักร่วมเพศผ่านการใช้อนุภาคความวิเศษหรือความแปลกพิเศษ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาศึกษาตัวละคร “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย โดยผู้วิจัยจะนำเอาวิธีการศึกษาทางคติชนวิทยามาใช้ศึกษาวรรณกรรมแนววายในประเด็นการศึกษาอนุภาคที่เกิดการสร้างสรรค์อนุภาคต่าง ๆ ที่น่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาได้แก่ อนุภาคของตัวละคร อนุภาควัตถุสิ่งของ อนุภาคเหตุการณ์และพฤติกรรมและอนุภาคฉากและสถานที่ ซึ่งเป็นลักษณะข้อมูลที่พบเฉกเช่นเดียวกับเรื่องราวนิทานและตำนานพื้นบ้าน ในทางคติชนวิทยาจะเรียกองค์ประกอบย่อย ๆ ว่าอนุภาค (Motif)

ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดอนุภาคของนิทานมาประยุกต์ใช้เพื่อพิจารณาข้อมูลคติชนที่ปรากฏในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย โดยจะศึกษาจากลักษณะอนุภาคต่าง ๆ ที่มีลักษณะเด่นจากเรื่องราวที่นักเขียนได้นำเสนอเพื่อสร้างสรรค์ตัวละคร “นาค” ผ่านข้อมูลคติชนที่เป็นเรื่องเล่า (Narrative) และนำมาใช้ในการศึกษาอนุภาคร่วมกันของข้อมูลคติชนที่ปรากฏในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทยอันเป็นตัวบทวรรณกรรมรักร่วมเพศต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นการขยายขอบเขตและต่อยอดการศึกษาทางคติชนวิทยาออกไปสู่กลุ่มข้อมูลสมัยใหม่และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคติชนในบริบทสังคมวัฒนธรรมปัจจุบันให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและเป็นตัวอย่างหนึ่งของการศึกษาทางคติชนกับวรรณกรรมไทยร่วมสมัยได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาอนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้แนวคิดอนุภาคทางคติชน เพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีเก็บข้อมูล โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยจากการคัดเลือกตัวบทนวนิยายวายแฟนตาซีที่มีตัวละครเป็นนาค โดยจะใช้ข้อมูลนวนิยายแนววายที่ได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ.2561-2562 เท่านั้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกมา จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

1. King of nagas ผู้แต่ง พาพา (2561)

ภาพที่ 1 หน้าปกนวนิยายเรื่อง King of nagas
Note: Papa (2018)

2. บ่วงนาคบาศ ผู้แต่ง Bacteria (2562)

ภาพที่ 2 หน้าปกนวนิยายเรื่อง บ่วงนาคบาศ
Note: Bacteria (2019)

3. นาคราชวิวาทรัก ผู้แต่ง rolisrose (2562)

ภาพที่ 3 หน้าปกนวนิยายเรื่อง นาคราชวิวาทรัก
Note: rolisrose (2019)

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาอนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาอนุภาค ดังที่ Na Thalang (2014, p. 40) ได้ให้นิยามของ “อนุภาค” (motif) ไว้ว่า หมายถึง หน่วยย่อย ในนิทานที่ได้รับการสืบทอดและดำรงในสังคมหนึ่ง ๆ และเหตุที่ได้รับการสืบทอดก็เพราะมีความ “ไม่ธรรมดา” มีความน่าสนใจทางความคิดและจินตนาการ อนุภาคอาจเป็นตัวละคร วัตถุสิ่งของ พฤติกรรมของตัวละครหรือเหตุการณ์ในนิทาน การศึกษาอนุภาคจึงช่วยให้เข้าใจความคิดและจินตนาการของมนุษย์ที่มีต่อพญานาค โดยเฉพาะในบริบทปัจจุบันที่มีการนำเอาตำนานดั้งเดิมมาปรับเพื่อนำเสนอใหม่ให้น่าสนใจ

อนุภาคแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังที่ Nimmanheminda (2008, pp. 38–39) ได้จำแนกประเภทของอนุภาค ได้แก่ 1. อนุภาคตัวละคร ได้แก่ ตัวละครที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะพิเศษ อาจเป็นคน สัตว์ อมนุษย์ ต้นไม้ เช่น แม่มด ยักษ์ นางฟ้า กินรี แม่เลี้ยงใจร้าย แมวพูดได้ เป็นต้น 2. อนุภาควัตถุสิ่งของ ได้แก่ วัตถุสิ่งของที่มีลักษณะพิเศษหรือแปลกผิดธรรมดา เช่น ตะเกียงวิเศษ ดาบ วิเศษ ไม้เท้าวิเศษ เป็นต้น 3. อนุภาคเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ได้แก่ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่มีลักษณะพิเศษ เช่น การแปลงร่าง การสาปคนทั้งเมืองให้หลับ น้ำท่วมโลก นกประหลาดจับคนกิน เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเอาแนวคิดอนุภาคทางคติชนมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาตัวบทนวนิยายวายแนวแฟนตาซี โดยจะใช้ค้นหาลักษณะอนุภาคต่าง ๆ ที่ปรากฏในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีตามการจัดหมวดหมู่และตามดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้านที่พบและสามารถนำมาใช้ศึกษาอนุภาคในนวนิยาย

แนววาย ซึ่งจะแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) อนุภาคของตัวละคร 2) อนุภาควัตถุสิ่งของ 3) อนุภาคเหตุการณ์ และผู้วิจัยได้เพิ่มประเด็นการศึกษาที่ 4) ฉากและสถานที่ เพื่อทำให้เห็นลักษณะอนุภาคของฉากที่ใช้ในเรื่องเพื่อแสดงถึงความวิเศษอันสัมพันธ์กับธรรมชาติและการใช้ข้อมูลจากตัวบทอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย จากการคัดเลือกตัวบทนวนิยายวายแฟนตาซีที่มีตัวละครเป็นนาค และใช้ข้อมูลนวนิยายแนววายที่ได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ.2561-2562 เท่านั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกมา จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1. King of nagas ผู้แต่ง พาพา (2561) 2. บ่วงนาคบาศ ผู้แต่ง Bacteria (2562) และ 3. นาคราชวิวาทรัก ผู้แต่ง rolisrose (2562)

2.ขั้นทบทวนวรรณกรรม โดยการเก็บรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอนุภาค ทางคติชนและการศึกษาตัวละครนาคในวรรณกรรม ได้แก่งานของ Na Thalang (2014, p. 40) และ Nimmanheminda (2008, pp. 38–39)

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งนวนิยาย โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดที่ศึกษา ได้แก่ แนวคิดอนุภาค (motif) ทางคติชน และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ประเด็น 1. อนุภาคตัวละคร พบอนุภาคตัวละครนาคในฐานะพระเอก อนุภาคตัวละครนาคในฐานะนายเอก 2. อนุภาควัตถุสิ่งของ พบอนุภาคศาสตราวุธ อนุภาคสิ่งของวิเศษ และอนุภาคเครื่องประดับและเครื่องราง 3. อนุภาคเหตุการณ์ พบเหตุการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ อนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์กับงูและนาคและอนุภาคการตั้งครรภ์ของเพศชาย ส่วนอนุภาคที่ 4. อนุภาคฉากและสถานที่ ฉากที่พบในนวนิยายวายจะมีอนุภาคฉากปรากฏเป็นเมืองบาดาล อนุภาคฉากป่าหิมพานต์ และอนุภาคฉากเมืองมนุษย์

4.ขั้นนำเสนอผลการวิจัย การนำเสนอวิธีการวิเคราะห์ การสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า อนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย โดยได้แบ่งประเด็นการศึกษาอนุภาคออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ อนุภาคตัวละคร อนุภาควัตถุสิ่งของ อนุภาคเหตุการณ์และพฤติกรรม และอนุภาคฉากและสถานที่ ดังนี้

1. อนุภาคของตัวละคร “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย

อนุภาคของตัวละคร มักจะมีลักษณะแปลกหรือพิเศษผิดแผกไปจากคนธรรมดาสามัญ เช่น สัตว์หรือสิ่งมีชีวิตที่แปลกพิสดาร เป็นต้นว่า แม่มด นางฟ้า หรือตัวละครมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งตัวละครที่มีพลังวิเศษปรากฏในวรรณกรรมที่สำคัญนั่นคือตัวละคร “นาค”ที่ถือเป็นตัวละครอมนุษย์ปรากฏในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย ถือได้ว่านาคเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายแนวแฟนตาซีหลายเรื่อง แสดงให้เห็นการนำเอาตัวละครนาคและมนุษย์มาผสมผสานเข้าด้วยกันส่งผลให้ตัวละครนาคที่เมื่อแปลงกายเป็นมนุษย์นั้นมีรูปลักษณ์งดงามเหนือผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับลักษณะวรรณกรรมประชานิยมในกลุ่มนวนิยายแนวแฟนตาซีที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาโดยนำเอาวรรณกรรมสมัยใหม่ที่ได้รับความนิยมนั่นคือ นวนิยายแนววายมาศึกษาอนุภาคของ “นาค” ซึ่งปรากฏอยู่ในนวนิยายแนววาย โดยแบ่งลักษณะตัวละครได้ดังนี้

1.1 อนุภาค “นาค” ในฐานะพระเอก

ตัวละครฝ่ายพระเอก (hero) ในนวนิยายแนววายมักจะถูกประกอบสร้างตัวละครที่แสดงออกถึงความเป็นชาย (masculinity) แสดงถึงคุณสมบัติและลักษณะที่บ่งบอกถึงอารมณ์และ การแสดงออกแบบผู้ชาย ในนวนิยายวายของไทย นักเขียนได้สร้างตัวละคร “นาค” ฝ่ายพระเอกให้มีพลังอำนาจวิเศษสามารถช่วยเหลือและปกป้องฝ่ายนายเอกได้ โดยมีอนุภาคความวิเศษที่ปรากฏของตัวละคร ดังนี้

ตัวละครชนนหรือชคัตตรัย ในนวนิยายวายเรื่อง King of nagas เป็นนาคตระกูลเอราปถ มีอนุภาคที่สามารถแปลงกายเป็นมนุษย์รูปงามเพื่อมาดูแลคนรักในโลกมนุษย์และมีพลังอำนาจสามารถปกปักรักษาแหล่งน้ำให้อุดมสมบูรณ์ได้ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 1

อยากเจอหน้าบุษย์แทบขาดใจ แต่ก็ไม่ได้เจอ ไม่รู้ว่าน้องไปอยู่ที่ไหนและเขาคงทำอะไรไม่ได้ นอกจากกลับคืนร่างเดิมอย่างจำใจ ว่ายวนลงน้ำลึก ซ่อนเร้นร่างแท้จากมนุษย์ผู้โง่เขลา วันนี้คงเป็นอีกวันที่น้องไม่มา แต่ชนนจะขึ้นจากน้ำมานั่งรอน้องอย่างมีความหวังอีกครั้งในวันพรุ่งนี้

(Papa, 2018, p. 63)

จากตัวบทพบว่าตัวละครชนนที่แปลงกายจากนาคมาเป็นมนุษย์เพื่อรอคนรักของเขาในการที่ทั้งคู่ได้นัดพบเจอกันริมแม่น้ำเพื่อพลอดรักกัน โดยที่ชนนได้ปิดบังความจริงว่าตนเป็นนาคที่แปลงกายมาเป็นมนุษย์ เมื่อคนรักไม่มาหาเขาจำต้องแปลงกายกลับคืนในร่างเดิมนั่นคือการเป็นนาคเพื่อกลับไปยังเมืองบาดาลที่เขาได้อาศัยอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่าตัวละครชนนซึ่งเป็นพระเอกยังมีอนุภาควิเศษที่สามารถพรางตัวโดยใช้เวทมนต์เพื่อไม่ให้มีผู้ใดมาพบเห็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนาค เพื่อความปลอดภัยและป้องกันอันตรายจากมนุษย์ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 2

ครอบครัวพญานาคได้ย้ายเข้ามาอาศัยตั้งรกรากอยู่ในป่าทึบ เพราะมีลูก ๆ เพิ่มเข้ามา เวทมนต์ของลูกทั้งสี่ยังไม่แข็งแกร่งตามอายุ ผู้เป็นพ่ออย่างชนนจึงมีการร่ายมนต์อำพราง ทำให้ไม่มีทางที่มนุษย์ผู้ใดจะผ่านมาเจอด้วยความบังเอิญ ป้องกันไม่ให้มนุษย์ผู้ใดได้รู้ว่าที่แห่งนี้มีพญานาคอาศัยอยู่

(Papa, 2018, p. 205)

ส่วนตัวละคร พญาอินทรปักษ์นาคราช ในนวนิยายเรื่อง บ่วงนาคบาศ เป็นนาคตระกูลวิรูปักษ์ มีรูปลักษณ์อันงดงามมีเกล็ดสีทอง เจ็ดเศียร มีอานุภาพพลังอำนาจในตนจากการบำเพ็ญเพียรและมีพลังวิเศษจากมณีนาคราชอันเป็นอาวุธประจำกาย ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 3

เทวดาชั้นผู้น้อยที่ติดสอยห้อยตามเจ้านายลงมาร่วมพิธี ต่างจับจ้องอย่างตะลึงลานไปยังนาคราชเจ็ดเศียรผู้ประดับกายด้วยเกล็ดสีทองอร่ามพร้อมหงอนสูงสีแดงฉานประหนึ่งกำลังทรงรัดเกล้าสีโลหิต พญานาคตนนั้นใช้ลำท่อนอันใหญ่พันรัดลำตัวนางนาคินีเกล็ดสีรุ้งที่ตัวเล็กเพรียวกว่าเป็น “บ่วงบาศ” เกลียวกลมคล้ายมิอาจแยกจากกันได้อีก

ทันใดนั้น เศียรกลางของพญาอินทรปักษ์ก็อ้าโอษฐ์ส่งเสียงดังกัมปนาทพลันคายของวิเศษสิ่งหนึ่...รัศมีแก้วมณีสีทองเรืองรองเคลื่อนคล้อยออกมา

(Bacteria, 2019, p. 8)

จากตัวบทจะพบว่าอนุภาคของพญาอินทรปักษ์นาคราชนาคฝ่ายพระเอกในนวนิยายเรื่อง บ่วงนาคบาศ จะมีพลังและแรงกำลังในการแสดงแสนยานุภาพจากการถูกคำสาปเพื่อครองรักกับคนรักจนกลายเป็น “บ่วงบาศ” ที่ทั้งสองจะต้องพบรักกันในแต่ละชาติภพกลายเป็นของวิเศษนั่นคือมณีนาคราชที่ผูกเชื่อมโยงหัวใจของของทั้งคู่เอาไว้นำไปสู่อีกชาติพบที่ต้องมาครองคู่กันอีกครา

ตัวละคร จ้าวฤทธิ์นาคราช ในนวนิยายเรื่อง นาคราชวิวาทรัก เป็นนาคตระกูลวิรูปปักษ์มีเกล็ดสีทองงดงาม มีพลังอำนาจสามารถแปลงกายและมีรูปลักษณ์ครึ่งคนครึ่งนาค ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 4

“นามข้าคือจ้าวฤทธิ์นาคราช พระโอรสองค์โตของจ้าวบาดาลแคว้นปรูจักษาแห่งนี้”

จ้าวฤทธิ์นาคราชงั้นเหรอ คือใครกัน....

“คะ...คุณพูดอะไร ผมไม่เข้าใจ แล้วนี่ผมอยู่ที่ไหน ทำไมมันต้องเย็นเฉียบขนาดนี้” ทิวารัวคำถามใส่บุรุษกำยำที่มีหางยาวเสมือนหางพญานาคสีทองตระกูลวิรูปปักษ์ที่เขาเคยศึกษามาในอินเทอร์เน็ต หากนี่คือความฝันละก็คงเป็นฝันที่เกินจะบรรยายในยามตื่นจริง ๆ ที่ได้เห็นครึ่งคนครึ่งงูเต็มตาเช่นนี้

(Rolisrose, 2019, p. 30)

จากตัวบทพบว่าตัวละครจ้าวฤทธิ์นาคราชมีอำนาจวิเศษที่สามารถแปลงกายจากมนุษย์เป็นนาคและจากนาคเป็นมนุษย์ โดยมีลักษณะรูปลักษณ์ที่กายท่อนบนคล้ายมนุษย์ แต่หากท่อนล่างนั้นกลับมีลักษณะเป็นนาค อันเป็นลักษณะของอมนุษย์ที่ผสมผสานระหว่างรูปลักษณ์มนุษย์และนาคกลายเป็นครึ่งคนครึ่งนาค

จะเห็นได้ว่าตัวละคร “นาค” ฝ่ายพระเอกถูกสร้างสรรค์อนุภาคให้สามารถมาใช้ชีวิตเหมือนกับมนุษย์ทั้งจากพลังวิเศษที่มีและการถูกคำสาป อีกทั้งยังทำให้เห็นลักษณะที่สามารถแปลงกายจากนาคกลายร่างเป็นมนุษย์และกลับกลายจากร่างมนุษย์กลับคืนสู่ร่างนาค รวมถึงมีลักษณะเป็นอมนุษย์ที่มีรูปลักษณ์ครึ่งคนครึ่งนาค นอกจากนี้ยังพบว่าโดยส่วนใหญ่การสร้างตัวละครนาคในฐานะพระเอกมักจะเป็นนาคตระกูลชั้นสูงหรือมีเชื้อสายที่ได้รับการสืบทอดมา ทำให้เห็นถึงการมีพลังและอำนาจพิเศษเหนือผู้อื่น และมีลักษณะร่างกายที่กำยำแข็งแรงเพื่อปกป้องคุ้มครองฝ่ายนายเอกได้และมีลักษณะที่สื่อถึงความเป็นชายในบทบาทของพระเอกที่จะต้องเป็นฝ่ายปกป้องคุ้มครองดูแลฝ่ายนายเอกนั่นเอง

1.2 อนุภาค “นาค” ในฐานะนายเอก

ตัวละครฝ่ายนายเอก (heroine) คือ คำแทนนางเอกในนวนิยายทั่วไปเพราะนวนิยายวายคือการกล่าวถึงความรักระหว่างเพศเดียวกัน ตัวละครนายเอก จึงถือเป็นตัวละครชายรักเพศเดียวกันที่มีความปรารถนาทางเพศต่อฝ่ายพระเอก โดยมีลักษณะบางประการ บ่งบอกให้รู้ว่าเป็นฝ่ายรับหรือฝ่ายถูกกระทำ โดยในนวนิยายแนววายของไทยได้นำเอาตัวละคร “นาค” มาสร้างสรรค์ให้นายเอกเป็นฝ่ายที่ได้รับการดูแลหรือถูกปกป้องจากพระเอก ซึ่งปรากฏพบลักษณะอนุภาคของตัวละครนาคฝ่ายนายเอก ดังนี้ ตัวละครบุษย์หรือบัญญพนต์ ในนวนิยายวายเรื่อง King of nagas เป็นตัวละครมนุษย์ที่มีชาติกำเนิด

เป็นพญานาค เมื่อมีเหตุผิดปกติบางอย่างทำให้ร่างกายของเขาเกิดมีเกล็ดพญานาคขึ้นมาตามตัวกลายเป็นเรื่องประหลาดกับผู้คนที่ได้พบเห็น ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 5

ชั่ววินาทีก่อนที่บุษย์จะสลบเขามองเห็นแขนของตัวเองมีเกล็ดสีเขียวโผล่ขึ้นมันงดงามราวกับเกล็ดพญานาค สวยไม่แพ้รูปปั้นของเจ้าปู่ บัญญพนต์จ้องมองแขนตนเองด้วยความตกอกตกใจก่อนที่บทสวดจะดังกระหึ่มอีกหน คราวนี้เหมือนบุษย์จะดับชีวาลงแล้ว ก่อนที่จะดับสิ้นไป เขาได้ยินเสียงหวีดร้องของแม่นวลพรรณ

(Papa, 2018, p. 43)

ชาติกำเนิดของบัญญพนต์ในภาพชาติก่อนเขาเป็นพญานาคในแม่น้ำโขง จึงเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เขาถูกต้องคำสาปให้มาเกิดเป็นมนุษย์เพื่อก่อกรรมที่ทำไว้และเมื่อใกล้ถึงเวลาครบกำเนิดเขาจะต้องกลับไปสู่ภพภูมิเดิมของตนเอง ทำให้เกิดเหตุการณ์อันแปลกประหลาด ร่างกายเขามีเกล็ดพญานาคขึ้นมาตามตัว นำไปสู่ห้วงเวลาของการกลับไปจุติยังภพภูมิเดิม

ตัวละครนายเอกในเรื่อง บ่วงนาคบาศ ในภพภูมิของมนุษย์เขาได้ชื่อว่านายแพทย์วาริชและเมื่อได้กลับไปสู่ภพภูมิเดิมได้ถูกแต่งตั้งให้เป็น เทวาศรีอินทรนาคราช ชายาของพญาอินทรปักษ์นาคราชนาค โดยถือกำเนิดด้วยความเหนือธรรมชาติ คือการเกิดจากโอปปาติกะอันหมายถึงการกำเนิดเกิดขึ้นโดยอาศัยอดีตกรรม ไม่ต้องมีพ่อแม่แต่สามารถโตเต็มวัยได้ในทันที ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 6

เกล็ดสีขาวซีดตามวงศ์สีรุ่งฉัพพยาปุตตะบังเกิดละอองสีทองอร่ามระยิบระยับครอบคลุมไปทั้งกายา นาคราชห้าเศียรตัวเท่าลำแขนค่อย ๆ ขยายยืดยาวกลายเป็นรูปแปลงมนุษย์โตเต็มวัย พญาภูริทัตแลชายาที่ประคองกอดกันอยู่มองความเปลี่ยนแปลงอันน่าอัศจรรย์นี้ ด้วยความตะลึงงัน นาคราชซึ่งกำเนิดแต่ชลาพุชะในครรภ์บัดนี้กลับกลายเป็นโอปปาติกะดั่งเช่นวรรณะกษัตริย์ได้เยี่ยงไร!

(Bacteria, 2019, p. 344)

จะเห็นได้ว่าอนุภาคของตัวละคร “นาค” นายเอกได้ถูกสร้างสรรค์เรื่องราวผ่านการข้ามภพภูมิจากการถูกคำสาปเพื่อมาเกิดในเมืองมนุษย์แต่ยังคงมีเค้าความเป็นนาคจากเกล็ดที่เกิดขึ้นมาให้บางสถานการณ์ แต่ท้ายสุดก็ได้ข้ามภพกลับคืนสู่ภูมิเดิมโดยการกำเนิดเหนือธรรมชาติเพื่อครองรักกับพระเอกในตอนจบของเรื่อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในบทบาทของนายเอกจะเห็นการสร้างสรรค์ตัวละครที่มีลักษณะทางเพศที่สื่อถึงคนสองเพศในคนเดียวกัน กล่าวคือ ในอดีตชาติตัวละครมีเพศสภาพเป็นผู้หญิง แต่เมื่อถูกคำสาปให้เกิดมาในภพปัจจุบันกลับมีเพศสภาพเป็นชาย และมีเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องกลับไปอาศัยในเมืองบาดาลโดยการถูกแต่งตั้งให้เป็นชายาแม้ว่าจะมีร่างกายเป็นบุรุษเพศก็ตามแต่ ท้ายที่สุดตัวละครนายเอกก็ถูกสร้างสรรค์ให้มีลักษณะเป็นชายที่ผสมผสานความเป็นหญิงด้วยฐานะที่ต้องเป็นภรรยาและบทบาทที่ต้องเป็นผู้ถูกดูแลในที่สุด

จากการศึกษาอนุภาคตัวละครนาคในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย ทำให้เห็นพลังความวิเศษ ของนาคที่สัมพันธ์กับบทบาทตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมา กล่าวคือ ตัวละครฝ่ายพระเอกมักจะเป็นฝ่ายที่แสดงถึงความเป็นชายเป็นฝ่ายปกป้องดูแลนายเอกและมีความแข็งแกร่งของร่างกาย ส่วนตัวละครนายเอก

มักจะมีลักษณะความเป็นชายผสานกับความเป็นหญิง ด้วยเหตุจากชาติภพเดิมเป็นผู้หญิงแต่ชาติภพปัจจุบันได้กำเนิดมาเป็นผู้ชาย แต่ยังคงเค้าหน้าตาที่ละหม้ายคล้ายดังเดิมมีกิริยาอาการที่เรียบร้อยและมีบทบาทเป็นฝ่ายถูกดูแล ทำให้เห็นลักษณะเด่นของตัวบทของนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่ได้นำเอา “นาค” มาสร้างสรรค์ ให้มีความแปลกใหม่และเชื่อมโยงไปถึงเรื่องเพศที่เกิดการยอมรับมากขึ้น นอกเหนือไปจากความรักของชายหญิงเช่นดังเดิมและสะท้อนให้เห็นลักษณะของตัวละครที่มีความชายและความเป็นหญิงอยู่ในคนเดียวกันอย่างน่าสนใจ ประเด็นอนุภาคตัวละครที่ปรากฏพบอนุภาคของการแปลงกายได้ จากคนสู่นาคและนาคแปลงร่างกลับมาสู่ร่างคน ถือเป็นลักษณะของความก้ำกึ่งของตัวละคร หรือลักษณะของชายที่ภายนอกเป็นร่างผู้ชาย แต่ภายในมีลักษณะเรียบร้อยของตัวละครนายเอกหรือบทบาทที่สื่อถึงลักษณะของความเป็นหญิง ถือเป็นการนำเอา “ลักษณะทวิลักษณ์” ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่คลุมเครือของตัวละครมาสร้างตัวละครในนวนิยายแนววายที่มีลักษณะของการข้ามเพศ หรือเรียกว่า เพศทวิลักษณ์ (Gender binary) นั่นเอง

2. อนุภาควัตถุสิ่งของในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย

อนุภาควัตถุสิ่งของ ได้แก่ วัตถุสิ่งของ ซึ่งมีลักษณะพิเศษและมีพลังอำนาจอยู่ภายในตัว ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีปรากฏพบอนุภาควัตถุสิ่งของที่เป็นอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ของนาคและอนุภาคสิ่งของวิเศษ นอกจากนี้ยังพบอนุภาคของเครื่องประดับและเครื่องรางของขลังที่มีพลังวิเศษ ในการช่วยเหลือตัวละครให้มีพลังรอดพ้นจากอันตราย ดังปรากฏในประเด็นต่อไปนี้

2.1 อนุภาคศาสตราวุธ

ในนวนิยายแนววายพบการดำเนินเรื่องที่ตัวละครได้ต่อสู้กันเพื่อประลองยุทธในการแสดงพลังอำนาจเพื่อครอบครองความเป็นหนึ่งในนครบาดาล ดังนั้นลักษณะอนุภาคศาสตราวุธของนาค จึงพบอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ ได้แก่ ขรรค์ คืออาวุธมีคม ลักษณะคล้ายดาบมีคมสองด้านตรงกลางใบมีดทั้งหน้าและหลังเป็นสันเล็กคล้ายคมหรือหอก นอกจากนี้ยังพบอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ คือ จักร หรือ กงจักร เป็นอาวุธมีรูปร่างทรงกลม มีริมโดยรอบเป็นแฉก ๆ ซึ่งอาวุธดังกล่าวถือเป็นอาวุธที่ใช้ต่อสู้ประจำกายของนาคที่ปรากฏในนวนิยายวายของไทย

ตัวอย่างที่ 7

สิ้นสุรเสียงนาคราชแห่งนิลกาฬก็เสก**ขรรค์**ยาวคมกริบกระโดดพุ่งเข้าศัตรูอาฆาตทันที ละอองแสงสีทองสว่างวาบบนฝ่ามือแกร่งปรากฏเป็น**จักร**แหลมคมยกขึ้นรับคมดาบไว้ พญาอินทรปักษ์ไม่แม้แต่จะขยับกายหลบเลี่ยง เพราะเบื้องหลังยังมีผู้ที่ต้องปกป้องไว้ด้วยชีวา พระองค์สะบัดอาวุธตรงเบื้องพักตร์ออกก่อนจะฟาดฟันอย่างหนักหน่วงรุกไล่อีกฝ่ายให้ล่าถอยออกไปจนพ้นรัศมีที่จะเป็นอันตรายต่อนายแพทย์หนุ่ม (Bacteria, 2019, p. 246)

พระขรรค์ ถือเป็นอาวุธของนักรบปรากฏในวรรณคดีไทยหลายเรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นอาวุธประจำกายของพระเอกที่มีลักษณะความเป็นสุภาพบุรุษสื่อถึงความเป็นชาย เฉกเช่นในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่ตัวละครพระเอกได้เสกพระขรรค์มาเป็นอาวุธเพื่อปราบตัวร้ายในการปกป้องตัวละครนายเอก ถือได้ว่าพระขรรค์ เป็นอาวุธที่เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความเป็นชายของตัวละครได้อย่างชัดเจน เพราะมีลักษณะเป็นแท่งขนาดยาวที่แสดงถึงพลังความแข็งแรงของเพศชาย แสดงถึงลักษณะของบุรุษลักษณ์ นอกจากจะ

ปรากฏอาวุธที่สื่อถึงความเป็นชาย ก็ยังปรากฏพบอาวุธที่เป็นสัญลักษณ์แทนเพศหญิงนั่นคือจักรหรือกงจักร อันมีลักษณะเป็นวงกลมเป็นแฉก ๆ โดยรอบอันสื่อถึงความเป็นเพศหญิง ด้วยลักษณะทรงกลมและมีแฉกโดยรอบ ลักษณะทรงกลมที่สื่อแทนผู้หญิงที่ต้องตั้งครรภ์และเป็นผู้ให้กำเนิด รวมถึงลักษณะที่สื่อถึงวงกลมมีรูตรงกลางที่เป็นช่องทางที่สื่อถึงคล้ายอวัยวะเพศหญิงได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะอาวุธของตัวละครที่สื่อสารถึงการปะปนกันของคนสองเพศทั้งอาวุธที่สื่อถึงความเป็นชายและอาวุธที่สื่อถึงความเป็นหญิงที่เป็นอาวุธประจำกายของตัวละครที่เป็นตัวละครรักร่วมเพศ จากการต่อสู้ของนาคยังปรากฏพบอาวุธอันเกิดจากเสียงผ่านการเป่าทำให้เกิดเสียงของแตรสังข์ที่ดังกระหึ่มสามารถทำลายล้างคู่ต่อสู้ให้ได้รับบาดเจ็บและทรมานจากการถูกพลังของแตรสังข์ปราบจนถึงแก่ชีวิตได้ หอยสังข์ ถือเป็นสัญลักษณ์แทนเพศแม่หรือผู้หญิง อันเป็นผู้ให้กำเนิดของสรรพสิ่งทั้งปวง โดยลักษณะรูปลักษณ์ของหอยสังข์ที่มีหลืบซอกคล้ายกับอวัยวะเพศหญิงจึงสามารถสื่อถึงการใช้สัญญะสื่อแทนได้ โดยในนวนิยายได้ใช้อาวุธ แตรสังข์มาเป็นอาวุธของนาค เพื่อใช้ในการต่อสู้ ซึ่งถือเป็นการนำเอาความแข็งแกร่งที่ผสานกับความอ่อนหวานของความเป็นหญิงมาใช้ได้อย่างน่าสนใจ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 8

เทพาวุธใดยิ่งแข็งแกร่ง ก็ยิ่งใช้อำนาจในการควบคุม โดยเฉพาะแตรสังข์นี้ หากไม่เกิดพิบัติภัยซึ่งจักนำพาความตายมานับร้อยพัน ย่อมมิมีขัตติยนาคราชตนไหนเสกขึ้นเพื่อใช้สอยพร่ำเพรื่อ ดังนั้นในยามที่พญาอินทรปักษ์ถอน**แตรสังข์**ออกด้วยกิริยาราบเรียบ จึงมีโลหิตสีแดงฉานไหลซึม มุมโอษฐ์หนาได้รูปออกมาด้วย

(Bacteria, 2019, p. 250)

จะเห็นได้ว่าอนุภาคศาสตราวุธของนาคถูกนำมาใช้เพื่อการต่อสู้ในการเอาชนะคู่แข่ง ซึ่งปรากฏอาวุธ ได้แก่ ขรรค์ จักรและแตรสังข์ ซึ่งถือเป็นอาวุธประจำกายของนาคที่ใช้ในการต่อสู้จากการทำศึกสงครามและการต่อสู้เพื่อครอบครองนครบาดาลและแสดงถึงอาวุธที่สื่อให้เห็นทั้งลักษณะสัญลักษณ์ความเป็นชายและความเป็นหญิงอยู่ภายในตัวของตัวละครนาคอย่างน่าสนใจ

2.2 อนุภาคสิ่งของวิเศษ

นวนิยายแนววายพบอนุภาคสิ่งของวิเศษ ได้แก่ กระจกวิเศษที่ใช้ในการเดินทางข้ามมิติระหว่างเมืองมนุษย์กับเมืองบาดาล ซึ่งถือเป็นสิ่งของวิเศษที่มีพลังอำนาจสามารถก้าวข้ามมิติไปได้โดยฉับพลันทันควัน ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 9

วาริชเพิ่งรู้ว่าการเดินทางข้ามภพนั้นไม่ได้มีทางผ่านเฉพาะทางถ้ำน้ำเท่านั้น ยังมี**คันฉ่องนามธารามณี**ซึ่งเป็นสมบัติประจำนาคราชวงศ์สีทองวิรูปักษ์อีกด้วย...คะเนด้วยตาคันฉ่องธารามณี ที่ตั้งอยู่สุดโถงพิธีกรรมนั้น มีความสูงราวสองเมตร และฝังติดแน่นอยู่กับกำแพงพร้อมครอบ ด้วยกรอบทองคำที่หล่อขึ้นเป็นลวดลายเกล็ดงูตวัดเกี่ยวรัดกัน ตัวกระจกใสสะอาด แต่กลับไม่สะท้อนภาพเงาของใครทั้งสิ้น

(Bacteria, 2019, p. 280)

จากตัวบทพบว่าเหตุการณ์ที่ทำให้นายแพทย์วาริชและลุงนพได้ข้ามมิติจากโลกมนุษย์ก้าวข้ามไปอาศัยอยู่ในเมืองบาดาล แต่เมื่อถึงเวลาครบกำหนดลุงนพจะต้องกลับไปมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ตามเคย จึงต้องใช้กระจกวิเศษที่มีนามว่าธารมณีของเมืองบาดาลเพื่อใช้ก้าวข้ามมิติกลับไปยังเมืองมนุษย์เช่นดังเดิม โดยที่วาริช ไม่สามารถกลับไปกับลุงนพได้ เพราะจะต้องอาศัยอยู่ในนครบาดาลต่อไป อนุภาคของกระจกวิเศษ ในการข้ามมิติถือเป็นสิ่งของที่มีพลังเหนือธรรมชาติ ดังที่จะเห็นได้จากกระจกวิเศษในนิทานพื้นบ้านจากเรื่องสโนว์ไวท์หรือแม้แต่ในนวนิยายไทยดังเรื่องทวิภพที่ใช้กระจกในการข้ามภพชาติเช่นเดียวกัน ซึ่งกระจกวิเศษถือเป็นสัญลักษณ์ของความสวยงามสื่อถึงความเป็นผู้หญิง ซึ่งภายในเรื่องกระจกวิเศษอันมีนามว่าธารมณีอันเป็นมณีแห่งสายน้ำที่มีความงดงามสามารถนำพาตัวละครให้ข้ามภพชาติกลับไปใช้ชีวิตดังเดิมภูมิของตนเองได้

2.3 อนุภาคเครื่องประดับและเครื่องรางของขลัง

อนุภาคเครื่องประดับและเครื่องราง ถือเป็นอนุภาคที่พบในนวนิยายวายแนวแฟนตาซี โดยพบเครื่องประดับคือกำไลพญานาคที่สามารถช่วยให้ทิวามนุษย์ผู้ที่ได้ถูกจับตัวลงไปอาศัยอยู่ในเมืองบาดาลได้มีชีวิตและรอดพ้นจากความตาย ซึ่งอนุภาคของกำไลพญานาคสามารถใช้กับทิวาที่ชาติภพก่อนได้เป็นเจ้าของกำไลนี้ เพราะเป็นคนรักของจ้าวฤทธิ์นาคราช จึงทำให้เมื่อได้สวมกำไลจึงรอดพ้นจากอาการเจ็บป่วยและสามารถอาศัยอยู่ในเมืองบาดาลได้ต่อไป ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 10

เสียงทุ้มพร่ำเรียกชื่อของนางอันเป็นที่รักที่กำลังรอแสงจากพลังอำนาจของ**<u>กำไลพญานาค</u>** เกรียงไกรอาการสั่นเทิ้มของทิวาเริ่มลดลงอย่างน่าอัศจรรย์ สีปากและเนื้อตัวที่เคยซีดเซียวกลับมามีชีวิตอีกครั้ง รอยยิ้มหล่อเหลาของนาคราชหนุ่มจึงระบายออกมาอย่างโล่งใจโดยไม่รู้ตัว น่าแปลกที่อิทธิฤทธิ์ของกำไลพญานาคใช้กับมนุษย์ผู้นี้ได้ หรือเพราะชาติภพก่อนมีเชื้อสายของนาคีอย่างเต็มตัวเลยสามารถรักษาอาการที่บอบช้ำหรือเจ็บป่วยให้หายอย่างง่ายดาย

(Rolisrose, 2019, p. 74)

กำไลถือเป็นเครื่องประดับของผู้หญิงที่ใช้ตกแต่งให้เกิดความสวยงาม ในนวนิยายวายได้นำเอาสิ่งของเครื่องประดับคือกำไลมาใช้เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นเพศหญิงในชาติภพก่อนสื่อสารแทนตัวละครว่าได้กลับมาครอบครองคนรักในชาติภพเดิมแล้ว จึงใช้กำไลของตนมาสวมใส่เพื่อรักษาให้สามารถหายจากอาการป่วยได้ ซึ่งถือเป็นการใช้สิ่งของที่สื่อถึงความเป็นหญิงในร่างของผู้ชายในตัวบทดังกล่าว นอกจากเครื่องประดับแล้ว ยังพบอนุภาคของเครื่องรางของขลังของพญานาคที่มนุษย์หลายคนต่างต้องการ นั่นคือ มณีนาคราชหรือลูกแก้วนาคราช ซึ่งถือเป็นอาวุธประจำกายของพญานาคที่มีอิทธิฤทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์สามารถป้องกันอันตรายจากภัยทั้งปวงได้ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 11

<u>มณีนาคราช</u> หรือ แก้วพญานาค นั้น กลั่นขึ้นจากตบะบำเพ็ญเพียร แลน้ำพิษฤทธราทั้งหลายในมวลกายของพญานาค ก่อนจักก่อเกิดเป็นลูกแก้วคู่บุญญาลักษณะกลมเกลี้ยงมีสีสันตามวงศ์กำเนิด

(Bacteria, 2019, p. 7)

ตัวอย่างที่ 12

“**ลูกแก้วนาคราช**..มันคืออะไรกันแน่ ทำไมถึงถึงอยากได้มันนัก?”

“เล่าลือกันว่ามันคือเกล็ดของพญานาค มีฤทธิ์บันดาลให้เกิดโชคลาภป้องกันอันตราย คือสุดยอดของขลังที่หายากและศักดิ์สิทธิ์ที่สุด”

(Bacteria, 2019, p. 230)

มณีนาคราชหรือลูกแก้วนาคราช ถือเป็นดวงแก้วประจำกายของพญานาคและเกิดขึ้นด้วยบุญญฤทธิ์ของพญานาคนั้น ๆ โดยในเรื่องบ่วงนาคบาศ มณีนาคราชถือเป็นดวงแก้วและดวงใจของพญาอินทรปักษ์นาคราชที่เชื่อมรัดโยงใยไปถึงดวงใจของนายแพทย์วาริชที่เป็นเจ้าของมณีนาคราช จึงทำให้เมื่อมนุษย์ผู้ใดที่เข้าไปเพื่อที่จะครอบครองมณีนาคราชยังถ้ำลึกลับจะต้องถูกฆ่าตายไปในที่สุด แต่เมื่อวาริชได้เข้าไปยังถ้ำ กลับรอดชีวิตและไปก้าวข้ามมิติไปยังเมืองบาดาลเพื่อกลับไปใช้ชีวิตในชาติเดิมของตนนั่นเอง มณีนาคราชที่สื่อสารถึงความเป็นหญิงอันเป็นลูกแก้วทรงกลมเป็นสัญญะที่สื่อแทนเพศหญิง ซึ่งถือเป็นสิ่งของประจำกายของนาคที่มีพลังวิเศษมากมาย

3. อนุภาคเหตุการณ์และพฤติกรรมในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย

อนุภาคเหตุการณ์และพฤติกรรม การดำเนินเรื่องของนวนิยายแนววายได้ดำเนินเรื่องราวกล่าวถึงความรักของตัวละครมนุษย์กับนาคถูกนำมาประกอบเรียงร้อยไปด้วยกัน ซึ่งในนวนิยายแนววายเหล่านั้นไม่เพียงแต่ปรากฏเหตุการณ์ชีวิตประจำวันทั่วไปของตัวละครเท่านั้น แต่ยังปรากฏเหตุการณ์ที่มีคุณสมบัติเป็นอนุภาค ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องไปสู่จุดหมายสำคัญของเรื่องได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยได้เลือกเหตุการณ์สำคัญในเรื่องที่มีคุณสมบัติเป็นอนุภาคที่น่าสนใจ ดังนี้

3.1 อนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์กับนาค

ในประเด็นอนุภาคการสมพาส ผู้วิจัยได้ใช้คำว่าการสมพาส ดังที่ Chaowalitpraphan (2004) ได้ศึกษา อนุภาคสมพาสที่ผิดธรรมชาติในนิทานไทย โดยให้ความหมายของการสมพาสที่ผิดธรรมชาติที่ใช้เรียกการที่เพศชายกับหญิงซึ่งมีธรรมชาติต่างกันได้สมสู่หรือร่วมประเวณีกันหรือแต่งงานเป็นสามีภรรยากัน นี้ว่า “การสมพาสที่ผิดธรรมชาติ” (Chaowalitpraphan, 2004, p.29) ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะใช้คำว่าอนุภาคการสมพาส ที่หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ การสมสู่การร่วมประเวณี การร่วมรักกันของตัวละครระหว่างตัวละครมนุษย์กับอมนุษย์ที่มีเพศสภาพเป็นชายทั้งคู่ ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่จะมีฉากที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในการร่วมรักกันหรือมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศชายด้วยกัน ยิ่งโดยเฉพาะเป็นตัวละครที่ต่างเผ่าพันธุ์กันยิ่งมีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้น อนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์กับนาค ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีปรากฏฉากการสมพาสกันระหว่างมนุษย์กับนาคในหลายเรื่อง ซึ่งถือเป็นความน่าสนใจที่แสดงให้เห็นถึงระดับปฏิบัติคือจะมีการร่วมรักข้ามสายพันธุ์หลายแบบ ทั้งการที่นาคแปลงกายเป็นคนแล้วมาล่อลวงร่วมรักกันกับมนุษย์ ดังตัวละครจ้าวฤทธิ์นาคราชนาคผู้ซึ่งมีปมในใจจากนาคีสาวที่หลอกลวงให้เขาหลงรักแต่กลับไปมีชายอื่นจนถูกประหารชีวิต แต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับมีมนุษย์ผู้ซึ่งมีหน้าตาละม้ายคล้ายกับหญิงคนรักผู้นั้นถูกจับมาอยู่ใต้นครบาดาล ทำให้เขาต้องแก้แค้นด้วยการข่มขืนชายหนุ่มผู้ไร้เดียงสา ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 13

กลางกายถูกสอดเข้ามาภายในช่องทางที่ยังคงปิดสนิทอย่างแรงโดยไม่มีการปลอบประโลมใด ๆ กลิ่นเลือดลอยฟุ้งพร้อมเรียวขาสองข้างของทิวาที่สั่นไหวราวกับแบกรับแรงกระแทกกระทั้นเพราะความโกรธนี้ไม่ไหว จ้าวฤทธิ์นาคราชเร่งเร้าความดุดันเข้าใส่เรือนร่างของมนุษย์ที่สู้พลังของตนไม่ได้เลยสักเศษเสี้ยว ยิ่งทิวาเบือนหน้าหนีทั้งน้ำตา หทัยของเขาก็ยิ่งเจ็บปวดกว่าเป็นร้อยเท่า

ภาพในวันวานที่เขาเคยร่วมรักกับนางผู้นี้ยังคงฝังใจเป็นรากลึก ไม่ต่างอะไรกับในเวลานี้ที่เขากำลังร่วมรักกับนางในร่างบุรุษแทน เสียงครวญครางดังลั่นห้อง ความเจ็บปวดไล่ลามไปทั่วทั้งตัวจนไม่อาจต้านทานไหว ทิวาได้แต่ปล่อยตัวให้พญานาคหนุ่มแสนเอาแต่ใจล่วงเกินตนจนกว่าจะพอใจ

(Rolisrose, 2019, p. 48)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นการสมพาสกันระหว่างบุรุษที่เป็นมนุษย์แต่มีหน้าตาที่คล้ายกับคนรักของพญานาคในอดีต ซึ่งเป็นการสมพาสกันโดยที่อีกฝ่ายไม่ได้ยินยอมแต่อย่างใด การสมพาสในครั้งนี้ทำให้เห็นถึงความรุนแรงที่ถูกสื่อสารผ่านฉากการมีเพศสัมพันธ์ของตัวละคร อีกทั้งยังพบลักษณะความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนจากการที่นาคได้ย้อนภาพเก่าของตนในขณะร่วมรักกับนาคีสาว หากแต่ร่างกายนั้นกลับเป็นร่างของบุรุษแทน ซึ่งถือเป็นลักษณะพิเศษที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก การยกประเด็นเรื่องการข่มขืนหรือการขืนใจขึ้นมานี้ ทำให้พบว่า การข่มขืนถือเป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่มีความรุนแรง และการที่นวนิยายต้องการนำเสนอให้พระเอกข่มขืนนางเอกเป็นเพราะต้องการใช้พฤติกรรมนี้สื่อถึงความเป็นเพศชายที่มีความรุนแรง มีกำลังมากกว่าเพศหญิง การข่มขืนจึงเป็นการแสดงความรักของพระเอกที่มีต่อนายเอกหรืออาจจะเป็นรสนิยมส่วนตัวเพียงเท่านั้น แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะสื่อให้เห็นถึงความรุนแรงทางเพศที่ได้ผลิตซ้ำในสื่อใหม่อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แต่นั่นเป็นเพียงการกระทำเพื่อแสดงพฤติกรรมการสำเร็จความใคร่อีกวิธีหนึ่งซึ่งเกิดมาจากปมปัญหาของตัวละครที่มีเหตุมาก่อนหน้านั้นนั่นเอง นอกจากนี้ยังพบการสมพาสกันระหว่างมนุษย์กับนาคในเรื่อง บ่วงนาคบาศ ระหว่างตัวละครพญาอินทรปักษ์กับนายแพทย์วาริชที่ได้สมพาสกันหลังจากได้แต่งงานกันดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 14

ผิวน้ำกระเพื่อมไหวดั่งปลาตัวใหญ่กระเสือกกระสนยามติดกับดักที่ล่อลวงเบ็ดสายนั้นขึงตึงขึ้นเรื่อย ๆ เจ้าปลาพยายามดิ้นรนครั้งสุดท้าย ในที่สุดเส้นสายนั้นก็ขาดออกจากกัน วาริชแหงนหน้าขึ้นกรีดร้องแหบพร่า ชอกหลืบลึกลับกระตุกรัดเป็นระลอกเมื่อพญานาคราชคายพิษร้อนแรงเข่นฆ่าเหยื่อทั้งเป็น

(Bacteria, 2019, p. 327)

เห็นได้ว่าในตัวบทข้างต้นมีการเปรียบเปรยการสมพาสเสมือนกับการจับปลา โดยเปรียบพระเอกเป็นผู้ล่า ส่วนนายเอกเป็นเหยื่อที่ถูกล่า ซึ่งนั่นก็หมายถึงการที่พญานาคกำลังร่วมรักกับมนุษย์ที่เป็นบุรุษรูปงาม ในตอนท้ายของการมีเพศสัมพันธ์ก็ต้องคายพิษร้อนแรงอันหมายถึงน้ำรักที่ปลดปล่อยออกสู่ร่างกายของนายแพทย์ที่ถูกเปรียบเปรยกับพิษของนาคอันแสดงถึงความสัมพันธ์อันลึกซึ้งของตัวละครได้เป็นอย่างดี

สำหรับอนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์กับนาคสะท้อนให้เห็นถึงภาพความสัมพันธ์ของตัวละครจากนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่นำเสนอฉากการสมพาสกันระหว่างนาคกับมนุษย์ ยิ่งโดยเฉพาะตัวละครทั้งสองเป็นชายทั้งคู่ จึงถือเป็นการนำเสนอภาพการสมพาสที่มีความลึกซึ้งและสามารถนำเสนอได้อย่างโจ่งแจ้งมากกว่าภาพการสมพาสกันของชายและหญิง ซึ่งถือได้ว่าอนุภาคดังกล่าวแสดงให้เห็นความหมายที่ถูกสื่อสารผ่านนักเขียนให้เห็นถึงการยอมรับในความแตกต่างและความรักไม่ได้วัดที่เพศหรือเผ่าพันธุ์หากเป็นความรักจักเป็นเรื่องที่ควรยินดีและน่าชื่นชมในที่สุด

3.2 อนุภาคการตั้งครรภ์ของเพศชาย

ความเข้าใจในสังคมโดยส่วนใหญ่การตั้งครรภ์หรือการตั้งท้อง บุตรที่อยู่ในครรภ์จะต้องเกิดมาจากครรภ์ของมารดาที่เป็นเพศสภาพเป็นผู้หญิง แต่ความพิเศษอันแปลกประหลาดที่น่าสนใจในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีถูกสร้างสรรค์ให้ตัวละครเพศชายสามารถตั้งครรภ์และท้องได้ ยิ่งโดยเฉพาะตัวละครพญานาคที่ได้ไปอาศัยอยู่ในป่าอันลึกลับกับคู่รักของตนและได้รับพรวิเศษ จากพระอินทร์ที่ประทานของขวัญนั่นคือลูกชายสี่คนมาให้คู่รักนาคาสองตนได้มีลูก ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 15

การที่พระอินทร์ประทานของขวัญให้เป็นลูกชายถึงสี่คน จากการตั้งครรภ์ที่เหมือนกับคนทั่วไป ทำให้บุษย์ไม่รู้สึกเหงาเลยสักคืน จากที่แต่ก่อนมักจะแอบไปเที่ยวเล่นให้พี่ชนนเป็นห่วงเล่น แต่ในตอนนี้ในหัวบุษย์มีแต่คำว่าลูก แม้นพอลูกย่างเข้าอายุสิบห้า ลูกทั้งสี่จะต้องไปทำหน้าที่ต่อ เหมือนคนพ่อคนแม่ได้ทำมาก่อนก็ไม่เป็นไร บุษย์ขอเพียงแค่ให้ตัวเองและพี่ชนนได้ดูแลลูกทั้งสี่ที่ยังแบเบาะอยู่ก็ยังดี

(Papa, 2018, p. 205)

จากตัวบทจะเห็นได้ว่า แม้ตัวละครนาคที่มีเพศสภาพเป็นผู้ชายแต่ก็ได้รับพรจากพระอินทร์ที่ประทานพรมาให้ จึงทำให้สามารถตั้งครรภ์ได้เหมือนกับคนทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่านวนิยายในกลุ่มนี้ต้องการสื่อสาร ให้เห็นถึงความเท่าเทียมทางสังคมที่ไม่ได้แบ่งแยกเพศหญิงหรือชาย แม้แต่การมีลูกหรือการตั้งครรภ์ที่โดยปกติจะพบในเพศหญิงเท่านั้น แต่ในนวนิยายแนววายได้มีพื้นที่ให้นักเขียนได้สร้างสรรค์ตัวละครเพศชายที่มีคนรักเป็นเพศชายที่สามารถตั้งครรภ์ได้ แม้จะไม่ได้เกิดจากการปฏิสนธิด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์แต่ก็สามารถเกิดมาได้จากการประทานพรของเทวดาที่ช่วยดลบันดาลให้คู่รักนาคาสามารถตั้งครรภ์และใช้ชีวิตเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ได้

4. อนุภาคฉากและสถานที่ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย

ฉากและสถานที่ถือเป็นส่วนสำคัญในนวนิยายเพราะจะทำให้เกิดภาพของพื้นที่ในการดำเนินเรื่องไปยังสถานที่ต่าง ๆ ของตัวละครอีกทั้งยังทำให้เห็นสภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากจินตนาการของผู้แต่ง สำหรับในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทยพบฉากและสถานที่อันเป็นลักษณะเด่นเฉพาะคือฉากที่ถูกสร้างมาจากจินตนาการและการนำฉากที่เกิดขึ้นมาในวรรณคดีมาสร้างให้เกิดความน่าสนใจ ดังนี้

4.1 อนุภาคฉากเมืองบาดาล

ในนวนิยายแนววาย ผู้แต่งได้สร้างถิ่นที่อยู่อาศัยของนาคให้มีชื่อว่า เมืองบาดาลพิภพหรือนครบาดาล ซึ่งสถานที่ดังกล่าวเป็นลักษณะเดียวกันกับนาคพิภพที่ปรากฏใน ดิรัจฉานภูมิ จากไตรภูมิ

พระร่วงซึ่งอธิบายไว้ว่า นาคพิภพ เป็นสถานที่กว้างใหญ่ที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ไฟบรรลัยกัลป์ที่เผาล้างทุกสิ่งเกิดเป็นดินแดนใหม่ที่เต็มไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารต่าง ๆ อีกทั้งยังมีดินแดนที่อยู่ของนาคที่มีความสวยงามและเต็มไปด้วยปราสาทแก้วปราสาทเงิน และปราสาททอง (Phra Ya Lithai, 1975) ดังในเรื่อง บ่วงนาคบาศปรากฏฉากเมืองบาดาล ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 16

นายแพทย์หนุ่มเพิ่งรู้ว่าโลกบาดาลก็มีกลางวันและกลางคืนด้วย ถึงแม้จะมี พระอาทิตย์ และพระจันทร์มากกว่าสิบดวงก็ตาม เขาเหม่อมองด้านนอกผ่านกรอบหน้าต่างทองคำที่อยู่ข้างเตียงอย่างติดใจในความอัศจรรย์ซึ่งแตกต่างจากธรรมชาติสามัญที่เคยพบเจอ ภาพเงาคลื่นใต้ผืนน้ำที่สะท้อนบนท้องฟ้ายามค่ำคืนแสดงให้เห็นว่าดินแดนแห่งนี้คล้ายถูกปกป้องไว้ด้วยครอบแก้วอีกชั้นหนึ่ง สมกับเป็นนครบาดาลโดยแท้จริง

(Bacteria, 2019, p. 163)

เมืองบาดาล หรือที่อยู่ของนาคที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องข้างต้นล้วนมีลักษณะเป็นเมืองวิมานหรือปราสาทแก้วที่กว้างใหญ่และสวยงาม เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิดอันอุดมสมบูรณ์ มีลักษณะคล้ายกับนาคพิภพที่ปรากฏในไตรภูมิพระร่วง ซึ่งขนบดังกล่าวยังคงสืบทอดเรื่อยมาในนวนิยายไทยปัจจุบัน ใช้ชื่อเรียกว่า “นครบาดาล” อันเต็มไปด้วยสิ่งของมีค่า ซึ่งเป็นลักษณะของเมืองบาดาลตามความเชื่อทั้งในศาสนาพุทธและฮินดู และที่ปรากฏในวรรณคดีไทย จะนำเสนอข้อมูลว่าเมืองบาดาลคือเมืองที่อยู่ลึกลงไปจากพื้นดินเป็นดินแดนที่มีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแก้วแหวนเงินทอง เป็นดินแดนที่มีความปีติสุขและเป็นที่อยู่ของนาค ซึ่งนวนิยายแนววายที่ได้นำเสนอเรื่องราวของนาค ยังคงใช้แนวความคิดแบบเดิมมาใช้เป็นฉาก ในการดำเนินเรื่อง หากแต่เพิ่มเติมรายละเอียดให้ชัดเจนเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นดินแดนที่อุดมไปด้วยสิ่งที่สร้างความสุขและเป็นดินแดนอันเหนือจินตนาการ

4.2 อนุภาคฉากป่าหิมพานต์

ฉากป่าหิมพานต์ ถือเป็นสถานที่สำคัญในเตภูมิกถา เนื่องจากเป็นดินแดนถิ่นที่อยู่ของสัตว์ในจินตนาการมากมายที่ปรากฏทั้งในภาพเขียนจิตรกรรม สถาปัตยกรรม ชาดก และวรรณคดีต่าง ๆ ของไทย ป่าหิมพานต์ เป็นสถานที่กว้างใหญ่ที่มีลักษณะเป็นป่าอันอุดมสมบูรณ์มีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ มากมาย ทั้งยังเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ทิพย์ต่าง ๆ อีกทั้งผู้ที่สามารถอาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ได้นั้นต้องเป็นผู้ทรงธรรมเท่านั้น (Chaisuwan, 2019, p. 73) ในนวนิยายแนววายปรากฏฉากป่าหิมพานต์ในเรื่อง บ่วงนาคบาศที่ใช้ฉากป่าหิมพานต์ ในการนำเสนอเนื้อหา ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 17

ป่าหิมพานต์ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ มีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาลเชื่อมต่ออยู่หลายพิภพ ทั้งแดนมนุษย์ สวรรค์ และใต้บาดาล มีสระใหญ่อยู่เจ็ดสระ ซึ่งสระที่พญาอินทรปักษ์นาคราชพามนุษย์ชายาดนทีทวารประตูเชื่อมเขตแดนมาถึงก็คือ “สระอโนดาต”

สระอโนดาตล้อมรอบด้วยภูเขาสูงห้าลูกที่โน้มเข้าหากันรวมเป็นยอดเขาหิมพานต์ ได้แก่ สุทัสสานะกูฏ จิตรกูฏ กาฬกูฏ คันธมาทนกูฏ และยอดเขาไกรลาศ หากได้มองจากระยะไกลแล้ว ยอดเขาเหล่านี้จะมีสีสันต่างกันตามธาตุที่อุดมอยู่ ทว่ามีเพียงเขาคันทมาทน์เท่านั้นที่จะมีแสงสว่างรุ่งโรจน์โชติช่วงในวันเดือนดับและวันเดือนเพ็ญ

(Bacteria, 2019, p. 201)

การบรรยายถึงลักษณะของป่าหิมพานต์ ในตอนที่ตัวละครมนุษย์ได้ข้ามภพไปยังโลกแห่งจินตนาการทำให้พบเห็นโลกเสมือนจริงที่น่าอัศจรรย์ดั่งในวรรณคดีไทย การเลือกใช้ฉากป่าหิมพานต์ทำให้ช่วยอธิบาย ถึงการมีอยู่จริงตามที่วรรณคดีไทยได้เคยอ้างถึงป่าหิมพานต์ไว้ แต่นวนิยายได้เน้นย้ำข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ แห่งนี้มากขึ้น เช่น ลักษณะของการตั้งอยู่คนละมิติ หรือการเป็นที่อยู่ของผู้มีบุญบารมี เหตุนี้ก็เพื่อให้ข้อมูลจากสถานที่ในวรรณคดีสามารถถูกเข้าใจและยอมรับจากผู้อ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น การที่ผู้อ่านเชื่อว่ามีป่าหิมพานต์ ทำให้นำไปเชื่อมโยงกับการมีอยู่จริงของนาคได้ด้วย ซึ่งป่าหิมพานต์เป็นดินแดนที่ใช้เพื่ออธิบายความเป็นสัตว์ทิพย์ของนาคที่ไม่ใช่สัตว์ธรรมดาที่ปรากฏพบเห็นได้ทั่วไป ป่าหิมพานต์จึงเป็นฉากที่ใช้นำเสนอโลกเหนือจริงที่อยู่ในการรับรู้ของคนไทยมาใช้อธิบายความเหนือจริงที่เกิดขึ้นในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่ใช้ตัวละครนาคมานำเสนอเรื่องราว ดังที่ Sankhaphanthanon (2013, pp. 190-191) วิเคราะห์ไว้ว่าป่าหิมพานต์จัดเป็นพื้นที่อุดมคติเชิงนิเวศ (Ecotopia) ในลักษณะหนึ่ง การพรรณนาถึงดินแดนดังกล่าวแสดงให้เห็นสัญญะของความอุดมสมบูรณ์และความรื่นรมย์ใจ ตามแบบ “จินตลีลาเชิงสัญญะ” มีการพรรณนาแบบกึ่งจริงกึ่งฝัน นอกจากนั้นยังมีความเป็นสังคมอุดมคติเชิงนิเวศและเป็นพื้นที่ที่ลึกลับมหัศจรรย์ เช่นเดียวกับการนำเอาฉากป่าหิมพานต์มานำเสนอในตัวบทนวนิยายวายแนวแฟนตาซีจึงทำให้เห็นการสื่อสารเชิงสัญญะในแง่ของความก้ำกึ่งของตัวละครสองเพศได้เช่นเดียวกัน

4.3 อนุภาคฉากเมืองมนุษย์

การสร้างเรื่องราวในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีได้ดำเนินเรื่องราวโดยใช้ฉากเมืองมนุษย์ ที่อ้างอิงสถานที่จริงในการดำเนินเรื่องให้เกิดความสมจริง เช่น ฉากแม่น้ำโขง ฉากคำชะโนด เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าการนำฉากเมืองมนุษย์มานำเสนอเข้ากับเรื่องราวของพญานาค ทำให้เห็นว่าความเชื่อเกี่ยวกับการอาศัยร่วมกันของนาคและมนุษย์มีมาอย่างช้านานและต่างเชื่อว่านาคเป็นผู้ดูแลปกป้องพื้นน้ำให้อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ยึดโยงความศรัทธาให้ผู้คนได้มาเลื่อมใสเป็นที่พึ่งทางใจได้อีกด้วย ดังปรากฏฉากแม่น้ำโขงในเรื่องบ่วงนาคบาศ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 18

เสียงแคนจากลำโพง เสียงหัวเราะจากฝูงชนที่มาเที่ยวชมงาน ดังแว่วมาจากคุ้งน้ำซึ่งอยู่ห่างออกไปหลายกิโล เรือไฟที่ไหลเอื่อยเฉื่อยอยู่กลางน้ำสว่างวับวาบโดดเด่นท่ามกลางความมืด

พญานาคราชทั้งสองเลื้อยเข้าพัวพันเคียงคู่ตุนาหงัน ก่อนจะแหงนเศียรพ่นลูกไฟลอยขึ้นเหนืออากาศไปตามลำน้ำโขงอันยาวเหยียด เสียงเฮลั่นของมนุษย์ดังมาแต่ไกลตอบรับบั้งไฟที่มีทั้งเรื่องจริงและความลวงตามวิถีศรัทธาที่สืบต่อกันมา

(Bacteria, 2019, p. 335)

ในช่วงเทศกาลออกพรรษาซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีในแม่น้ำโขงจะเกิดปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคโดยมีดวงไฟประหลาดผุดขึ้นมาจากลำน้ำโขงและลอยขึ้นสู่ฟ้า สำหรับผู้ที่มีความเชื่อเกี่ยวกับตำนานพญานาคก็ได้อธิบายว่าเป็นเหตุการณ์อัศจรรย์ที่เกิดจากการพ่นไฟเพื่อถวายพุทธบูชาของพญานาคใต้นครบาดาลผู้แต่งจึงได้นำฉากปรากฏการณ์ดังกล่าวมานำเสนอให้เห็นถึงตัวละครนาคที่กำลังเกี้ยวพาราสีกันและได้พ่นลูกไฟขึ้นมาจากใต้บาดาลทำให้ลูกไฟพุ่งสู่แม่น้ำโขงและลอยขึ้นไปบนท้องฟ้าอันเป็นเรื่องราว ตามความเชื่อซึ่งถือเป็นความเชื่อส่วนบุคคลที่เล่าสืบต่อกันมา

การนำฉากแม่น้ำโขงหรือภาพประเพณีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพญานาคมานำเสนอในนวนิยายก็สะท้อนให้เห็นว่าความเชื่อที่ว่าแม่น้ำโขงเป็นสถานที่อาศัยของพญานาคและเป็นที่รับรู้ของคนในสังคมอยู่แล้วมาใช้ในการดำเนินเรื่องที่มักจะเสริมความมหัศจรรย์มากกว่าแม่น้ำธรรมดาทั่วไป รวมถึงการนำปรากฏการณ์ บั้งไฟพญานาคที่ใครหลายคนต่างเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของพญานาคที่เลื่อมใสต่อพระพุทธศาสนามาใช้บอกเล่าผ่านฉากแม่น้ำโขงได้อย่างน่าสนใจและตอกย้ำถึงความเชื่อว่าแม่น้ำโขงเป็นที่อยู่อาศัยของพญานาค อีกทั้งแม่น้ำยังสื่อแทนสัญญะสื่อแทนผู้หญิงอันเป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่งที่ถูกนำมาสื่อสารถึงตัวละครนาคที่มีลักษณะทวิลักษณ์อีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบการใช้ฉากที่เป็นสถานที่จริงในเมืองมนุษย์นั่นคือคำชะโนดอันเป็นสถานที่ที่มีเรื่องเล่าตำนานเกี่ยวกับพญานาคเช่นเดียวกัน ป่าคำชะโนดหรือเกาะคำชะโนดถือเป็นสถานที่ที่เชื่อกันตามตำนานของชาวอีสานว่าเป็นแหล่งสถิตของพญานาค เทพยดาและสิ่งลี้ลับต่าง ๆ จนกลายเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนต่างมากราบไหว้อย่างล้นหลาม นักเขียนได้สร้างฉากคำชะโนดมาดำเนินเรื่องเพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งรวมความศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เชื่อมต่อระหว่างเมืองมนุษย์กับเมืองบาดาล พญาศรีสุทโธและองค์แม่ศรีปทุมมาคุ้มครองอยู่ ดังตัวบท

ตัวอย่างที่ 19

มีผู้คนจำนวนมากเดินทางมายังสถานที่แห่งนี้ คำชะโนดหรือวังนาคินทร์ สถานที่อันเลื่องลือกันว่าเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างเมืองมนุษย์กับบาดาลนครถูกปกครองรักษา โดยพญานาคปู่ศรีสุทโธ และองค์แม่ศรีปทุมมานาคราชเทวีกลายเป็นสถานที่โด่งดังและมีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทยไปเสียแล้ว ไม่ต่างกันกับพวกเด็กหนุ่มที่มีความศรัทธาในเรื่องพญานาคมากจึงเลือกสถานที่แห่งนี้ ในการมากราบไหว้ด้วยความเคารพเพราะต้องการขอพรในเรื่องการงานที่มั่นคง

(Rolisrose, 2019, p. 147)

จะเห็นได้ว่ามีการใช้ฉากคำชะโนดมาดำเนินเรื่อง ด้วยการนำเสนอว่าคำชะโนดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และมีความมหัศจรรย์ที่สามารถหนุนนำให้ผู้คนที่ไปกราบไหว้ขอพรรู้สึกสบายใจและเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจที่ผู้คนได้หลั่งไหลไปกราบขอพรอย่างไม่ขาดสาย

อนุภาคฉากเมืองมนุษย์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเขียนได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับสถานที่จริงอันเป็นแหล่งที่เชื่อมโยงกับตำนานนาคีนาคามานำเสนอให้เห็นว่าสถานที่เหล่านั้นเป็นแหล่งอาศัยของพญานาคและได้สร้างฉากเล่านั้นให้มีความมหัศจรรย์ให้แง่ของการเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวและเป็นสถานที่แหล่งรวมความศรัทธาของผู้คนที่มีความเชื่อในเรื่องพญานาค นอกจากนั้นยังทำให้เห็นว่านักเขียนได้นำเอาสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากผู้คนมาสร้างเป็นฉากเพื่อทำให้เห็นความเป็นสมัยใหม่ กล่าวคือ พญานาคไม่จำเป็นที่จะต้องอาศัยอยู่ใต้บาดาลเท่านั้น หากแต่เป็นการอาศัยอยู่บนเมืองมนุษย์ที่ยึดเหนี่ยวกับจิตใจของผู้ที่ศรัทธาและสามารถอาศัยอยู่ได้ในภพภูมิเดียวกันกับมนุษย์ได้เช่นเดียวกันนั่นเอง

นอกจากนี้ยังพบว่าฉากเมืองบาดาลและฉากป่าหิมพานต์ ยังเป็นที่อยู่อาศัยของนาค ซึ่งถือเป็นที่อยู่ของกลุ่มคนที่มีลักษณะคลุมเครือ คือเมืองบาดาลเป็นที่อยู่ของนาคที่มีสถานภาพคลุมเครือสามารถแปลงกายเป็นมนุษย์ได้และกลับร่างเป็นนาคได้ อีกทั้งสามารถสื่อสารกับเทวดาในต่างโลกได้ เช่นเดียวกับป่าหิมพานต์ก็มีความลึกลับคลุมเครือที่ไม่ชัดเจนและที่เป็นที่อยู่ทั้งของอมนุษย์ที่สามารถขึ้นไปยังเทวโลกได้ ความเป็นป่ายังสามารถสื่อให้เห็นถึงสำนวน ไม้ป่าเดียวกันที่สื่อแทนความหมายที่หมายถึงกลุ่มคนรักร่วมเพศได้อีกด้วย การสื่อถึงการใช้พื้นที่ฉากที่มีลักษณะเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ แทนที่อยู่ของนาค ซึ่งเป็น

สัญญะแสดงความเป็นพื้นที่เฉพาะของชายข้ามเพศ (transsexual) ในขณะที่ ฉากคำชะโนด ถือเป็นพื้นที่โลกมนุษย์แต่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงระหว่างเทวโลกกับบาดาล นั่นคือการอยู่ร่วมกันของความหลากหลายทางเพศที่มีอยู่ในสังคมนั่นเอง

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาอนุภาคของ “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย ทำให้พบว่า อนุภาคของ “นาค” มีลักษณะอนุภาคที่สัมพันธ์กับการสร้างตัวละครชายรักชาย โดยการนำเรื่องเล่าพื้นบ้านและความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคมาใช้เพื่อสร้างสรรค์เรื่องราวให้มีความแปลกใหม่ผ่านการประกอบสร้างตัวละคร “นาค” ที่มีอนุภาคแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. อนุภาคตัวละคร พบอนุภาคตัวละครนาคในฐานะพระเอก อนุภาคตัวละครนาคในฐานะนายเอก ทำให้เห็นพลังความวิเศษของนาคที่สัมพันธ์กับบทบาทตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมา กล่าวคือ ตัวละครฝ่ายพระเอกมักจะเป็นฝ่ายที่แสดงถึงความเป็นชายเป็นฝ่ายปกป้องดูแลนายเอกและมีความแข็งแกร่งของร่างกาย ส่วนตัวละครนายเอกมักจะมีลักษณะความเป็นชายผสานกับความเป็นหญิงด้วยทั้งเหตุจากชาติภพเดิมเป็นผู้หญิงแต่ชาติภพปัจจุบันได้กำเนิดมาเป็นผู้ชาย ทำให้เห็นลักษณะเด่นของตัวบทนวนิยายแนววายที่ได้นำเอา “นาค” มาสร้างสรรค์ให้มีความแปลกใหม่และเชื่อมโยงไปถึงเรื่องเพศที่เกิดการยอมรับมากขึ้นนอกเหนือไปจากความรักของชายหญิง

2. อนุภาควัตถุสิ่งของ พบอนุภาคศาสตราวุธ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อการต่อสู้ในการเอาชนะคู่แข่ง ซึ่งปรากฏอาวุธ ได้แก่ ขรรค์ จักรและแตรสังข์ ถือเป็นอาวุธประจำกายของนาคที่ใช้ในการต่อสู้จากการทำศึกสงครามและการต่อสู้เพื่อครอบครองนครบาดาลและแสดงถึงอาวุธที่สื่อให้เห็นทั้งลักษณะสัญลักษณ์ความเป็นชายและหญิงอยู่ภายในตัวของตัวละครนาค ต่อมาพบอนุภาคสิ่งของวิเศษ ได้แก่ กระจกวิเศษที่ใช้ในการเดินทางข้ามมิติระหว่างเมืองมนุษย์กับเมืองบาดาล การใช้กระจกวิเศษถือเป็นสัญลักษณ์ของความสวยงามสื่อถึงความเป็นผู้หญิง และสุดท้ายคืออนุภาคเครื่องประดับและเครื่องราง โดยพบเครื่องประดับคือกำไลพญานาค กำไลถือเป็นเครื่องประดับของผู้หญิงที่ใช้ตกแต่งให้เกิดความสวยงาม ในนวนิยายวายได้นำเอาสิ่งของเครื่องประดับคือกำไลมาใช้เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นเพศหญิงในชาติภพก่อน นอกจากเครื่องประดับแล้วยังพบอนุภาคของเครื่องรางของขลังของพญานาคที่มนุษย์หลายคนต่างต้องการ นั่นคือ มณีนาคราชหรือลูกแก้วนาคราช ซึ่งถือเป็นอาวุธประจำกายของพญานาคที่มีอิทธิฤทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์สามารถป้องกันอันตรายจากภัยทั้งปวงได้

3. อนุภาคเหตุการณ์ พบว่า “นาค” มีเหตุการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ อนุภาคการสมพาสระหว่างมนุษย์ กับงูและนาคที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพความสัมพันธ์ของตัวละครจากนวนิยายแนววายที่นำเสนอฉากการสมพาสกันระหว่างนาคกับมนุษย์ ยิ่งโดยเฉพาะตัวละครทั้งสองเป็นชายทั้งคู่ จึงถือเป็นการนำเสนอภาพการร่วมรักที่มีความลึกซึ้งและสามารถนำเสนอได้อย่างโจ่งแจ้งมากกว่าภาพการร่วมรักกันของชายและหญิง นอกจากนี้ยังพบอนุภาคการตั้งครรภ์ของเพศชาย การตั้งครรภ์หรือการตั้งท้องบุตรที่อยู่ในครรภ์จะต้องเกิดมาจากครรภ์ของมารดาที่เป็นเพศสภาพเป็นผู้หญิง แต่ความพิเศษอันแปลกประหลาดที่น่าสนใจในนวนิยายแนววายถูกสร้างสรรค์ให้ตัวละครเพศชายสามารถตั้งครรภ์และท้องได้

4. อนุภาคฉากและสถานที่ พบว่า ฉากที่พบในนวนิยายวายจะมีอนุภาคฉากปรากฏเป็นอนุภาคเมืองบาดาลที่เป็นที่อยู่ของนาคที่มีลักษณะเป็นเมืองวิมานหรือปราสาทแก้วที่กว้างใหญ่และสวยงาม

เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นดินแดนที่อุดมไปด้วยสิ่งที่สร้างความสุข ต่อมาคืออนุภาคฉากป่าหิมพานต์ที่ทำให้เห็นการเชื่อมโยงกับการมีอยู่จริงของนาคได้ด้วย ป่าหิมพานต์จึงเป็นฉากที่ใช้นำเสนอโลกเหนือจริงที่อยู่ในการรับรู้ของคนไทยมาใช้อธิบายความเหนือจริงที่เกิดขึ้นในนวนิยายเกี่ยวกับนาคในปัจจุบัน และต่อมาคืออนุภาคฉากเมืองมนุษย์ที่แสดงให้เห็นว่านักเขียนได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับสถานที่จริงอันเป็นสถานที่ที่เชื่อมโยงกับตำนานนาคมานำเสนอให้เห็นว่าสถานที่เหล่านั้นเป็นแหล่งอาศัยของพญานาคและได้สร้างฉากเหล่านั้นให้มีความมหัศจรรย์ในแง่ของการเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวและเป็นสถานที่แหล่งรวมความศรัทธาของผู้คนที่มีความเชื่อในเรื่องพญานาค นอกจากนั้นยังทำให้เห็นว่านักเขียนได้นำเอาสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากผู้คนมาสร้างเป็นฉากเพื่อทำให้เห็นความเป็นสมัยใหม่ อีกทั้งฉากที่สร้างบางส่วนเป็นฉากจากสถานที่จริงและฉากที่สร้าง จากเรื่องเล่าและฉากที่สร้างจากจินตนาการของนักเขียน

อนุภาคต่าง ๆ ข้างต้นนำไปสู่การเข้าใจแนวคิดของนวนิยายวายแนวแฟนตาซีที่มีการนำเสนอความสัมพันธ์ด้านความรักของชายรักชายผ่านเรื่องเล่า และตำนานพื้นบ้านที่ถูกนำมาเล่าใหม่ การสร้างสรรค์ตัวละคร “นาค” ในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีของไทย มิได้เป็นเพียงการถ่ายทอดความเชื่อพื้นบ้านหรือความมหัศจรรย์ของสิ่งมีชีวิตเหนือธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการรื้อสร้างอัตลักษณ์ทางเพศและความสัมพันธ์เชิงอำนาจในรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะในบทบาทของนายเอกที่มีการผสมผสานความเป็นชายและหญิงในบุคลิกภาพเดียวกัน ซึ่งอาจตีความได้ว่าเป็นการสะท้อนตัวตนของรักร่วมเพศในลักษณะที่ลื่นไหลไม่ตายตัว ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับความหลากหลายทางเพศที่เพิ่มมากขึ้นในวรรณกรรมร่วมสมัย นวนิยายแนววายที่มีลักษณะการนำเอาข้อมูลคติชนมาใช้จึงมีลักษณะเด่นคือการที่ผู้แต่งได้นำเรื่องเล่าต่าง ๆ โดยเฉพาะจากตำนานมาสร้างเป็นโครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก ให้มีลักษณะของนวนิยายแนวโรแมนติกแฟนตาซี โดยมีลักษณะเด่นคือตัวละครที่เป็นคู่รักชายรักชายถูกเล่าผ่านจินตนาการของผู้แต่งที่ทำให้เรื่องราวน่าสนใจมากขึ้น ยิ่งโดยเฉพาะการนำเอาสัตว์ในตำนานอันเป็นความเชื่อความศรัทธาของผู้คนมาเล่าใหม่ในพื้นที่ใหม่ แต่เป็นการจินตนาการที่ถูกสร้างขึ้นโดยนักเขียนที่สร้างสรรค์เรื่องราวให้เหนือจินตนาการ สอดคล้องกับ Saiphan (1996) กล่าวว่า นาคเป็นสัตว์ที่ไม่มีตัวตนจริงในโลกเชิงประจักษ์ แต่เกิดจากการจินตนาการของมนุษย์ และนาคถูกนิยามความหมายในบริบทเชิงสัญญะ ดังนั้นนาคในวัฒนธรรมอีสานจึงถูกนิยามความหมายเชื่อมโยงกับความศักดิ์สิทธิ์ของคนอีสาน นาคเป็นพลังอำนาจของธรรมชาติ ทั้งสร้างสรรค์ทำลาย และปกปักรักษา นาคเป็นผู้ปกปักรักษาพุทธศาสนา นาคเป็นบรรพบุรุษเก่าแก่ของคนในลุ่มน้ำโขง นอกจากนี้ยังพบว่าการนำเอาเรื่องราวของนาคมาเล่าใหม่ยังเป็นการตอบโต้กับวาทกรรมเรื่องเพศในสังคมที่นำเอาเรื่องเล่าในตำนานและตัวละครนาคที่โครหลายคนต่างศรัทธามาเล่าใหม่ให้มีลักษณะนิสัยที่แฝงไว้ด้วยความเป็นกึ่งกลางทั้งรูปลักษณ์ที่สื่อให้เห็นเป็นครึ่งคนครึ่งนาค กับเพศที่มีส่วนผสานระหว่างชายหญิงอยู่ในตัว ถือเป็นการนำเสนอเรื่องราวของนาคออกมาได้อย่างน่าสนใจ เพื่อทำให้เห็นพลวัตการสร้างผลงานวรรณกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมที่กำลังหลีกหนีวาทกรรมความเป็นเพศชายจริงหญิงแท้ ได้อย่างน่าสนใจ ถูกสะท้อนให้เห็นจากการสร้างสรรค์อนุภาคต่าง ๆ ทั้งอนุภาคตัวละคร อนุภาคสิ่งของ อนุภาคเหตุการณ์ รวมถึงอนุภาคฉากและสถานที่อันเป็นการสอดประสานกันระหว่างศาสตร์ทางคติชนกับศาสตร์ทางวรรณกรรมในนวนิยายกลุ่มนี้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานวนิยายของไทยที่นำเอาตัวละครมาจากเรื่องเล่าพื้นบ้านมาเล่าใหม่ให้เกิดความน่าสนใจได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์งานวิจัยนี้ การศึกษาอนุภาคของนาคในนวนิยายวายแนวแฟนตาซีทำให้เห็นการสอดประสานกันระหว่างศาสตร์ทางคติชนกับศาสตร์ทางวรรณกรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาตัวบทนวนิยายของไทยที่ได้นำเอาตัวละครมาจากเรื่องเล่าพื้นบ้านมาเล่าใหม่ให้เกิดความน่าสนใจได้ดียิ่งขึ้น โดยสามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาคติชนสร้างสรรค์ วรรณกรรมรักร่วมเพศ วรรณกรรมสมัยใหม่ได้อย่างน่าสนใจ

2.ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาตัวบทนวนิยายวายแนวแฟนตาซี โดยเลือกตัวบทที่ปรากฏเพียงตัวละครนาคเท่านั้น ซึ่งควรมีการศึกษาตัวละครอื่น ๆ เช่น ครุฑ ยักษ์ หรือตัวละครที่มาจากตำนานพื้นบ้านอื่น ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้เพื่อนำไปศึกษาอนุภาคของตัวละครในนวนิยายประเภทอื่น ๆ ต่อไปได้

References

Bacteria. (2019). **Naga's Loop.** Nabu Publishing. (In Thai)

Chaisuwan, P. (2019). **The creation of the "Naga" character in Thai novels (2012–2017)** [Master's thesis]. Thammasat University. (In Thai)

Chantrach, S. (2018). **The technic of fantasy novel creation: A case study of kalyanee suksasunee** [Master's thesis]. Rangsit University). (In Thai)

Chaowalitpraphan, P. (2004). **The unnatural particle in Thai folk tales** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)

Chaowalitpraphan, P. (2008). **Folklore studies** (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Na Thalang, S. (2014). **Folklore theory: Methodology in analyzing myths and folk tales** (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Papa. (2018). **King of nagas.** Papa. (In Thai)

Phra Ya Lithai. (1975). **Traiphum Phra Ruang** (3rd ed.). Kurusapha Press. (In Thai)

Rolisrose. (2019). **A Serpent's Love Duel.** Sense Book Publishing. (In Thai)

Saengkham, U. (2014). **Characteristics of Thai novels featuring garudas and nagas** [Master's thesis]. Chiang Mai University. (In Thai)

Saiphan, P. (1996). **"Naka-Khati" in the Isan region: Cultural life through contemporary rituals** [Master's thesis]. Thammasat University). (In Thai)

Sangkhaphanthanon, T. (2013). **Green Literature, paradigm and Ecocriticism in Thai literature.** Nakhon. (In Thai)

Suphankararat, W. (2006). **The creation of TV commercials using fantasy theory** [Master's thesis]. Chulalongkorn University). (In Thai)